॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ स कथं काञ्चनष्ठीवी सृञ्जयस्य सुतोऽभवत्। पर्व्वतेन किमर्थं वा दत्तस्तेन ममार च।
यदा वर्षसहस्रायुस्तदा भवति मानवः। कथमप्राप्तकौमारः सृञ्जयस्य सुतो मृतः।
उताहो नाममात्रं वै सुवर्णष्ठीविनोऽभवत्। कथं वा काञ्चनष्ठीवीत्येतदिच्छामि वेदितुं। १०४५
॥ श्रीकृष्ण उवाच ॥ अत्र ते वर्णयिष्यामि यथावृत्तं जनेश्वर। नारदः पर्व्वतश्चैव द्वावृषी लोकसत्तमौ।
मातुलो भागिनेयश्च देवलोकादिहागतौ। विहर्त्तुकामौ सम्प्रीत्या मानुषेषु पुरा विभो।
हविःपवित्रभोज्येन देवभोज्येन चैव हि। नारदो मातुलश्चैव भागिनेयश्च पर्व्वतः।
तावुभौ तपसोपेतावविनीतलचारिणौ। भुञ्जानौ मानुषान् भोगान्यथावत्पर्य्यधावतां।
प्रीतिमन्तौ मुदा युक्तौ समयञ्चैव चक्रतुः। यो भवेद्धृदि सङ्कल्पः शुभो वा यदि वाऽशुभः। १०५०
अन्योन्यस्य स आख्येयो मृषा शापोऽन्यथा भवेत्। तौ तथेति प्रतिज्ञाय महर्षी लोकपूजितौ।
सृञ्जयं चैत्यमभ्येत्य राजानमिदमूचतुः। आवां भवति वत्स्यावः कञ्चित्कालं हिताय ते।
यथावत्पृथिवीपाल आवयोः प्रगुणी भव। तथैव कृत्वा राजा तौ सत्कृत्योपचचार ह।
ततः कदाचित्तौ राजा महात्मानौ तपोधनौ। अब्रवीत्परमप्रीतः सुतेयं वरवर्णिनी।
एकैव मम कन्येषा युवां परिचरिष्यति। दर्शनीयाऽनवद्याङ्गी शीलवृत्तसमाहिता। १०५५
सुकुमारी कुमारी च पद्मकिञ्जल्कसुप्रभा। परमं सौम्यमित्युक्तं ताभ्यां राजा शशास तां।
कन्ये विप्रावुपचर देववत्पितृवच्च ह। सा तु कन्या तथेत्युक्त्वा पितरं धर्म्मचारिणी।
यथानिदेशं राज्ञस्तौ सत्कृत्योपचचार ह। तस्यास्तेनोपचारेण रूपेणाप्रतिमेन च।
नारदं हृच्छयस्तूर्णं सहसैवाभ्यपद्यत। ववृधे हि ततस्तस्य हृदि कामो महात्मनः।
यथा शुक्लस्य पक्षस्य प्रवृत्तौ चन्द्रमाः शनैः। न च तन्भागिनेयाय पर्व्वताय महात्मने। १०६०
शशंस हृदयन्तीव्रं व्रीडमानः स धर्म्मवित्। तपसा चेङ्गितैश्चैव पर्व्वतोऽथ बुबोध तं।
कामार्त्तन्नारदं क्रुद्धः शशापैनन्ततो भृशं। कृत्वा समयमव्यग्रो भवान्वै सहितो मया।
यो भवेद्धृदि सङ्कल्पः शुभो वा यदि वाऽशुभः। अन्योन्यस्य स आख्येय इति तद्वै मृषा कृतं।
भवता वचनं ब्रह्मंस्तस्मादेष शपाम्यहम्। न हि कामं प्रवर्त्तन्तं भवानाचष्ट मे पुरा।
सुकुमार्य्यां कुमार्य्यां ते तस्मादेष शपाम्यहं। ब्रह्मचारी गुरुर्य्यस्मात्तपस्वी ब्राह्मणश्च सन्। १०६५
अकार्षीत्समयभ्रंशमावाभ्यां यः कृतो मिथः। शप्ये तस्मात्सुसंक्रुद्धो भवन्तं तं निबोध मे।
सुकुमारी च ते भार्य्या भविष्यति न संशयः। वानरश्चैव ते रूपं विवाहात्प्रभृति प्रभो।
संद्रक्ष्यन्ति नराश्चान्ये स्वरूपेण विनाशनं। स तद्वाक्यन्तु विज्ञाय नारदः पर्व्वतं तथा।
अशपत्तमपि क्रोधाद्भागिनेयं स मातुलः। तपसा ब्रह्मचर्य्येण सत्येन च दमेन च।
युक्तोऽपि नित्यधर्म्मश्च न वै स्वर्गमवाप्स्यसि। तौ तु शप्त्वा भृशं क्रुद्धौ परस्परममर्षणौ। १०७०
प्रतिजग्मतुरन्योन्यं क्रुद्धाविव गजोत्तमौ। पर्व्वतः पृथिवीं कृत्स्नां विचचार महामतिः।
पूज्यमानो यथान्यायं तेजसा स्वेन भारत। अथ तामलभत्कन्यां नारदः सृञ्जयात्मजां।